

Η παιδαγωγική αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στη διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας

Κεραμίδα Αρετή

Σχολική Σύμβουλος ΠΕ06 (Αγγλικής Γλώσσας), Ν. Ιωαννίνων και Θεσπρωτίας
akeramida@hotmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη διεθνοποιημένη κοινωνία της γνώσης, η παιδαγωγική αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) αποτελεί απαραίτητο συστατικό για ένα σύγχρονο σχολείο. Η επίσημη εκπαιδευτική πολιτική που υιοθετείται σε πολλές χώρες του κόσμου υποστηρίζει ότι η ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη μαθησιακή διαδικασία μπορεί, υπό προϋποθέσεις, να εμπλουτίσει τη διδασκαλία με υψηλού επιπέδου εκπαιδευτικό υλικό και εργαλεία αμφίδρομης επικοινωνίας και να αναβαθμίσει το επίπεδο της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει την παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ στο πλαίσιο της διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας. Υποστηρίζουμε ότι ο εμπλουτισμός της διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας με την αξιοποίηση των ΤΠΕ μπορεί, εκτός των άλλων, να αποτελέσει ένα πρόσφορο μέσο για την ενεργητική και ολόπλευρη συμμετοχή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία. Αυξάνει τα μαθησιακά τους κίνητρα, ενισχύει την συνεργατική μάθηση, προωθεί την κριτική και δημιουργική σκέψη, ενθαρρύνει την επικοινωνία σε ένα αυθεντικό και φυσικό επικοινωνιακό πλαίσιο, και συνακόλουθα συμβάλει με θετικό τρόπο στην ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών στην αγγλική γλώσσα.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: ΤΠΕ, αγγλική γλώσσα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) αποτελούν, πλέον, ένα αναπόσπαστο κομμάτι στη διδασκαλία όλων των μαθημάτων. Έχουν διεισδύσει σε όλους τους τομείς της κοινωνικής και οικονομικής ζωής της σύγχρονης «κοινωνίας της γνώσης» και παρέχουν πολλές δυνατότητες για αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Κατά συνέπεια, τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι εκπαιδευτικοί αξιοποιούν τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία, και ιδιαίτερα την τεχνολογία Web 2.0 με πολύ θετικά αποτελέσματα. Επισημαίνουμε ότι ο όρος Web 2.0 δεν αναφέρεται σε μια νέα τεχνολογία, αλλά «σε μια διαφορετική χρήση του Παγκόσμιου Ιστού που έχει να κάνει με Διαδικτυακές Κοινότητες που διευκολύνουν την συνεργασία μεταξύ των χρηστών» (Αθανασιάδης & Μαντζαρίδου, 2013:3).

Η ευρεία διάχυση των νέων τεχνολογιών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης είναι αποτέλεσμα, κατά κύριο λόγο, δύο παραγόντων. Πρώτον, είναι αποτέλεσμα της διαπίστωσης, σε θεωρητικό, αλλά και σε πρακτικό επίπεδο, ότι οι νέες τεχνολογίες

προσφέρουν μια σειρά από πλεονεκτήματα στη διδακτική πράξη. Ειδικότερα, η ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας δείχνει ότι οι νέες τεχνολογίες: (α) βοηθούν τον εκπαιδευτικό να γίνει διαμεσολαβητής της γνώσης, να παρέχει μαθησιακά κίνητρα και να διευκολύνει τη μάθηση λαμβάνοντας υπόψη τα ενδιαφέροντα, τις ανάγκες και το γνωστικό επίπεδο των μαθητών, (β) προωθούν την ενεργητική μάθηση μέσα από την ομαδοσυνεργατική οργάνωση της διδασκαλίας και τη συμμετοχή σε εργασία σε ομάδες για την υλοποίηση σχεδίων εργασίας, συχνά σε ένα διαθεματικό πλαίσιο, (γ) ενθαρρύνουν την κριτική και δημιουργική σκέψη, βοηθώντας τους μαθητές να προσεγγίζουν τα γνωστικά αντικείμενα με διερευνητικό τρόπο, και (δ) παρέχουν δυνατότητες για αυθεντικές δραστηριότητες που έχουν νόημα για τους μαθητές, μέσα από μια ρεαλιστική προσέγγιση στη μάθηση.

Ωστόσο, όπως έχει συχνά επισημανθεί σε σχετικές έρευνες, τα πλεονεκτήματα αυτά δεν απορρέουν με ένα φυσικό και «αυτόματο» τρόπο. Η παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ είναι αποτελεσματική όταν «οργανώνεται στο πλαίσιο οργανωμένου και δομημένου τρόπου διδασκαλίας που ολοκληρώνεται σε σενάρια διδασκαλίας, τα οποία σχεδιάζονται κυρίως με βάση τις αρχές των επικοινωνιακών και κοινωνιογνωστικών προσεγγίσεων για τη μάθηση, όπου ο μαθητής τοποθετείται στο επίκεντρο της διαδικασίας και αλληλεπιδρά με το περιεχόμενο, τον εκπαιδευτικό, τους συμμαθητές του και την τεχνολογία» (Μικρόπουλος, 2011).

Ο δεύτερος παράγοντας που έχει συμβάλει στην ευρεία αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στο σύγχρονο σχολείο αφορά το πλαίσιο της παιδαγωγικής προσέγγισης του επικοινωνιακού, που επηρεάζει τις εκπαιδευτικές πολιτικές που υιοθετούνται σε πολλές χώρες. Σε αυτό το πλαίσιο της κοινωνικο-γνωστικής διαδικασίας ενεργητικής οικοδόμησης της γνώσης, οι νέες τεχνολογίες θεωρούνται ως ένα ιδανικό εργαλείο που βοηθάει τους μαθητές να οικοδομήσουν με ενεργό τρόπο τη γνώση αξιοποιώντας την προσωπική τους εμπειρία, η οποία είναι κοινωνικά προσδιορισμένη. Με αυτό τον τρόπο οι μαθητές καθίστανται ενεργοί, κι όχι παθητικοί δέκτες μέσα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Οι νέες τεχνολογίες παρέχουν, δηλαδή, «αρκετές δυνατότητες για την εξασφάλιση επικοινωνιακών μαθησιακών περιβαλλόντων στις σχολικές τάξεις», καθιστώντας την μάθηση περισσότερο αποτελεσματική, καθώς αυτή «λαμβάνει χώρα σε ένα συναφές πλαίσιο (in context)» (Παπαδοπούλου & Κοτρίδης, 2010:1516).

Με βάση τις παραπάνω διαπιστώσεις, αντικείμενο αυτής της εργασίας αποτελεί η παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία και εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας. Παρουσιάζει τα αρχικά ευρήματα μιας ευρύτερης βιβλιογραφικής έρευνας η οποία έχει ως στόχο την επισκόπηση της ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας σχετικά με την αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, και ειδικότερα στη διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας. Η εργασία που παρουσιάζουμε επικεντρώνεται στους τρόπους με τους οποίους οι νέες τεχνολογίες μπορούν να ενεργοποιήσουν το ενδιαφέρον των μαθητών και τα κίνητρα για μάθηση, να εμπλέξουν τους μαθητές σε αυθεντικές επικοινωνιακές, ομαδοσυνεργατικές και διαθεματικές δραστηριότητες, να εμπλουτίσουν τα σχολικά εγχειρίδια και να δημιουργήσουν ένα ευχάριστο και υποστηρικτικό κλίμα στη σχολική τάξη, με απώτερο στόχο να βοηθήσουν στην εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας.

ΟΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Η παιδαγωγική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη στη διδασκαλία των ξένων γλωσσών. Σε μεγάλο βαθμό, αυτή η ευρεία αξιοποίηση των ΤΠΕ οφείλεται στις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας. Ειδικότερα, η αποτελεσματική εκμάθηση της ξένης γλώσσας προϋποθέτει: (α) την παροχή ενός πλούσιου γλωσσικού περιβάλλοντος στους μαθητές, έτσι ώστε αυτοί να συμμετέχουν ενεργητικά σε γλωσσικές δραστηριότητες και να αλληλεπιδρούν γλωσσικά με τους συμμαθητές τους, (β) την έκθεση και εξοικείωση των μαθητών με αυθεντικά κείμενα της ξένης γλώσσας, (γ) την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, την προσαρμογή, δηλαδή, της διδασκαλίας στις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών, το επίπεδο ετοιμότητάς τους, την επίδοση και το μαθησιακό τους προφίλ, και (δ) τη δημιουργία ενός φιλικού, υποστηρικτικού και συνεργατιού κλίματος μέσα στην τάξη (Alderman, 2004).

Όπως άλλωστε περιγράφεται στο Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών των Ξένων Γλωσσών (ΕΠΣ-ΞΓ), η προσέγγιση που υιοθετείται για τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών δίνει έμφαση στην έννοια του πολυγραμματισμού, η οποία συνδέεται με την ποικιλία μορφών κειμένου που παράγονται στα σύγχρονα περιβάλλοντα επικοινωνίας με τη χρήση γλωσσικών αλλά και μη γλωσσικών μέσων, ενώ στην εποχή των νέων τεχνολογιών το ΕΠΣ-ΞΓ προωθεί με συστηματικό τρόπο τη διδασκαλία της χρήσης της γλώσσας σε μια ποικιλία γραπτών και προφορικών κειμένων «μονοτροπικών αλλά και πολυτροπικών» (Δενδρινού, 2011:20). Το διαδίκτυο αποτελεί μια άριστη πηγή αυθεντικών πολυτροπικών κειμένων, τα οποία είναι ιδιαίτερα διαδεδομένα στη σύγχρονη εποχή, καθώς χρησιμοποιούν περισσότερο από ένα τρόπο σημείωσης, όπως λ.χ. γλώσσα, εικόνα, ήχο. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αξιοποιήσουν ιστότοπους εφημερίδων, ηλεκτρονικές εγκυκλοπαίδειες για να εμπλουτίσουν τη διδασκαλία τους και να συμπληρώσουν με δημιουργικό τρόπο τα σχολικά εγχειρίδια. Αυτό κρίνεται ως ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς συχνά τα σχολικά εγχειρίδια δεν περιέχουν αρκετά αυθεντικά κείμενα, αλλά κείμενα τα οποία έχουν γραφεί με στόχο την παρουσίαση ενός γραμματικού ή συντακτικού φαινομένου. Ο εμπλουτισμός της διδασκαλίας με πληροφορίες και αυθεντικά κείμενα από το διαδίκτυο παρέχει, επίσης, στον εκπαιδευτικό τη δυνατότητα να εξοικειώσει τους μαθητές με στοιχεία του πολιτισμού των ανθρώπων που μιλούν την αγγλική γλώσσα, ενισχύοντας τη διαπολιτισμική διάσταση που χρειάζεται να έχει η διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι τα κείμενα από το διαδίκτυο που επιλέγει να χρησιμοποιήσει στην τάξη ο εκπαιδευτικός πρέπει να είναι λίγο παραπάνω από το επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών, ενσωματωμένα μέσα σε εκπαιδευτικά σενάρια τα οποία δεν εστιάζονται αποκλειστικά στη γραμματική (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2011).

Εκτός από τα παραπάνω, το διαδίκτυο αποτελεί μια πολύ χρήσιμη πηγή από την οποία οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αναζητήσουν βίντεο, είτε αυτά έχουν δημιουργηθεί για εκπαιδευτικούς σκοπούς, είτε όχι. Τα παιδαγωγικά οφέλη συνίσταται στο γεγονός ότι οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα αφενός να βελτιώσουν την προφορά τους και αφετέρου και να εκτεθούν στη χρήση της αγγλικής γλώσσας σε ένα αυθεντικό επικοινωνιακό πλαίσιο.

ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ, ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Οι νέες τεχνολογίες παρέχουν τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να ξεφύγει από ένα αυστηρά δασκαλοκεντρικό μοτίβο διδασκαλίας και να αξιοποιήσει τις εμπειρίες και τα

ενδιαφέροντα των μαθητών σε ένα ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο, όπου οι μαθητές συνεργάζονται σε μικρές ομάδες των 4-6 ατόμων για να πραγματοποιήσουν διάφορες δραστηριότητες. Η εργασία σε ομάδες προωθεί τις κοινωνικές δεξιότητες των μαθητών, και παράλληλα αυξάνει το επίπεδο αυτοπεποίθησης που έχουν οι μαθητές στη χρήση της αγγλικής γλώσσας (Skehan, 1998· Fried-Booth, 2002). Ιδιαίτερα χρήσιμη είναι η αξιοποίηση του διαδικτύου, αλλά και εργαλείων Web 2.0 για την υλοποίηση σχεδίων εργασίας. Το διαδίκτυο μπορεί να αξιοποιηθεί σε όλα τα στάδια υλοποίησης ενός σχεδίου εργασίας, τα οποία συνήθως είναι ο προβληματισμός, ο προγραμματισμός και η διεξαγωγή των διδακτικών δραστηριοτήτων, και η αξιολόγηση (Κρίβας, 1999). Για παράδειγμα, οι μαθητές, με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, μπορούν να αναζητήσουν πληροφορίες σε διαδικτυακές εγκυκλοπαίδειες ή σε άλλους αξιόπιστους ιστότοπους. Φυσικά, η αναζήτηση πληροφοριών μπορεί να γίνει και από άλλες πηγές, όπως βιβλία και εφημερίδες, ωστόσο η αναζήτηση πληροφοριών από το διαδίκτυο παρουσιάζει τα ακόλουθα πλεονεκτήματα σε σχέση με πιο «παραδοσιακές» πηγές αναζήτησης δεδομένων. Πρώτον, στο διαδίκτυο υπάρχουν πολλές πληροφορίες για σύγχρονα ζητήματα, καθώς αυτό είναι περισσότερο ενημερωμένο. Επίσης, είναι ευκολότερη η συλλογή πληροφοριών από αυτό, κυρίως σε περιπτώσεις που οι μαθητές ζουν σε μέρη μακριά από αστικά κέντρα ή φοιτούν σε σχολεία που δεν υπάρχει σχολική βιβλιοθήκη. Επίσης, οι μαθητές που αναζητούν πληροφορίες στο διαδίκτυο αποκτούν ικανότητες και δεξιότητες οι οποίες θα τους χρησιμεύσουν και στην ενήλικη ζωή τους, καθώς θα πρέπει, για παράδειγμα, να γνωρίζουν τον τρόπο με τον οποίο θα αναζητήσουν έγκυρες και αξιόπιστες πηγές πληροφοριών μέσα από τον τεράστιο όγκο των πληροφοριών που είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο. Τέλος, συνήθως η αξιοποίηση του διαδικτύου για εκπαιδευτικούς σκοπούς αυξάνει τα εσωτερικά κίνητρα των μαθητών, και ιδιαίτερα των μαθητών οι οποίοι έχουν χαμηλή σχολική επίδοση (Dornyei, 2001).

Στο πλαίσιο υλοποίησης σχεδίων εργασίας ειδικό λογισμικό μπορεί να αξιοποιηθεί για την ανάλυση δεδομένων, ενώ εργαλεία Web 2.0 μπορούν να αξιοποιηθούν για τη συνεργασία των μαθητών εκτός του σχολείου. Για παράδειγμα, οι μαθητές μπορούν να εργάζονται επάνω σε ένα κείμενο, να κάνουν τροποποιήσεις, προσθήκες, κλπ., χωρίς να χρειάζεται να βρίσκονται στον ίδιο χώρο, αλλά μπορούν να εργάζονται από το σπίτι τους. Τέλος, εργαλεία Web 2.0 μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παρουσίαση των τελικών προϊόντων ενός σχεδίου εργασίας. Για παράδειγμα, οι μαθητές μπορεί να επιλέξουν να δημιουργήσουν ένα ηλεκτρονικό βιβλίο, περιοδικό, ή εφημερίδα, μια διαδραστική αφίσα, τη δημιουργία ιστοσελίδας, ιστολογίου (blog), ηλεκτρονικού βιβλίου (e-book), την δημιουργία βίντεο, κλπ.

ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ PROJECTS ΜΕ ΑΛΛΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Εκτός από την παιδαγωγική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών με τους τρόπους που ήδη περιγράψαμε, οι νέες τεχνολογίες βρίσκουν πεδίο εφαρμογής στη διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας αναφορικά με την πραγματοποίηση projects τα οποία βασίζονται στη συνεργασία ανάμεσα σε σχολεία. Τέτοια projects είναι, για παράδειγμα, τα ευρωπαϊκά προγράμματα e-twinning. Στα προγράμματα αυτά σχολεία από 32 ευρωπαϊκές χώρες συνεργάζονται κάνοντας χρήση εργαλείων Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών, παροτρύνοντας τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς να γνωριστούν, να ανταλλάξουν ιδέες και απόψεις και να συνεργαστούν για την υλοποίηση projects με μια ευρεία θεματολογία (Πατεράκη,

2013). Η επικοινωνία και η συνεργασία με μαθητές από άλλες χώρες είναι σημαντική, καθώς, όπως περιγράφεται στο Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών των Ξένων Γλωσσών (ΕΠΣ-ΞΓ), η εκμάθηση της ξένης γλώσσας συνδέεται με την έννοια του γλωσσικού γραμματισμού, την ικανότητα, δηλαδή του ατόμου να επικοινωνεί «κατανοώντας και παράγοντας νοήματα με διάφορους τρόπους σημείωσης και με τρόπο που είναι κατάλληλος για την κάθε περίπτωση» (Δενδρινού, 2011:19).

Οι μαθητές από σχολεία από πολλές χώρες συνεργάζονται για να πραγματοποιήσουν ένα κοινό project. Για την υλοποίησή του, οι μαθητές χρειάζεται να επικοινωνούν, αξιοποιώντας για παράδειγμα το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (email), ή προγράμματα όπως το Skype, με τα οποία επικοινωνούν σε πραγματικό χρόνο με εκπαιδευτικούς και μαθητές από άλλα σχολεία. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί που έχουν εμπλακεί σε μια τέτοιου τύπου επικοινωνία αναφέρουν ότι αυτή αυξάνει το ενδιαφέρον και τα κίνητρα των μαθητών για συμμετοχή. Επίσης, επειδή η επικοινωνία γίνεται συνήθως στην αγγλική γλώσσα, οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να τη χρησιμοποιήσουν για την επικοινωνία σε ένα αυθεντικό πλαίσιο, το οποίο μπορεί να έχει ως στόχο, για παράδειγμα, τη γνωριμία των μαθητών, τη λήψη αποφάσεων για την υλοποίηση του project, την επίλυση προβλημάτων που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της πραγματοποίησής του, κλπ.

Ένα επιπλέον πρόγραμμα που απαιτεί την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών αποτελεί το πρόγραμμα Virtual e-Class (Πρόγραμμα Ευρωπαϊκής Διαδικτυακής Συνεργασίας Ξενόγλωσσων Τάξεων), στο οποίο σχολεία από την Ελλάδα συνεργάζονται με σχολεία από άλλες χώρες και πραγματοποιούν κοινά project, με την υλοποίηση των νέων τεχνολογιών. Όπως επισημαίνεται στον σχετικό ιστότοπο (<https://sites.google.com/site/virtualeclasscommunity/project-definition>) «η συνεργασία θα οργανωθεί γύρω από συγκεκριμένες θεματικές ενότητες με τρόπο που θα παρακινεί τους μαθητές των συνεργαζόμενων τάξεων να κατανοούν και να παράγουν γραπτό και προφορικό λόγο στην ξένη γλώσσα, αναφορικά με τη δική τους κοινωνικο-πολιτισμική πραγματικότητα, και που θα τους βοηθά να αναπτύξουν διαπολιτισμική επίγνωση». Σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι διαθέσιμα στον παραπάνω ιστότοπο, οι μαθητές επικοινωνούν αξιοποιώντας σύγχρονα εργαλεία, ενώ τα τελικά προϊόντα του κοινού project που δημιουργούνται από τις συνεργαζόμενες τάξεις μπορεί να είναι: κείμενα word με εικονογραφήσεις, παρουσιάσεις powerpoint, αφίσες, άλμπουμ φωτογραφιών με συνοδευτικά κείμενα, ηχητικά ντοκουμέντα / podcasting, βίντεο, e-books, ιστοσελίδες, blogs /websites.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Στην παρούσα εισήγηση, στην οποία παρουσιάσαμε τα αρχικά αποτελέσματα μιας ευρύτερης βιβλιογραφικής έρευνας, υποστηρίξαμε ότι η συμβολή των ΤΠΕ στη μαθησιακή διαδικασία είναι σημαντική. Η παιδαγωγική αξιοποίησή τους, ωστόσο, δεν προκύπτει άμεσα, αλλά προϋποθέτει λεπτομερή σχεδιασμό από τον εκπαιδευτικό. Υποστηρίξαμε, επίσης, ότι η παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ είναι απαραίτητη στη διδασκαλία και την εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας στο σύγχρονο σχολείο, καθώς οι ΤΠΕ παρέχουν τη δυνατότητα δημιουργίας επικοινωνιακών τάξεων με δραστηριότητες οι οποίες προσομοιάζουν σε μεγάλο βαθμό τα αυθεντικά περιβάλλοντα στα οποία χρησιμοποιείται η αγγλική γλώσσα. Επιπλέον η σωστή αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, η οποία λαμβάνει υπόψη το γνωστικό επίπεδο, τις γνώσεις, τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών, παρέχει μια σειρά από

οφέλη. Αυξάνει τα κίνητρα για μάθηση, ενισχύει την αυτοπεποίθηση των μαθητών στη χρήση της αγγλικής γλώσσας, προωθεί την ομαδοσυνεργατικότητα, παρέχει δυνατότητες για διαφοροποιημένη διδασκαλία, αναγνωρίζοντας την έντονη διαφοροποίηση των μαθητών σε κοινωνικό, πολιτισμικό επίπεδο, αλλά και αναφορικά με το γνωστικό επίπεδο, και γενικότερα συμβάλει στην αναβάθμιση της παρεχόμενης ξενόγλωσσης εκπαίδευσης.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Αθανασιάδης, Χ., & Μαντζαρίδου, Α. (2013). *Καινοτόμες εφαρμογές ΤΠΕ στο σχολείο. Πρόγραμμα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών για την εισαγωγή και τη διαχείριση της καινοτομίας στην εκπαιδευτική κοινότητα*. Αθήνα.

Alderman, M., K. (2004). *Motivation for Achievement*. Mahwah NJ: Lawrence Erlbaum.

Δενδρινού, Β. (επιμ.) (2011). *Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών των Ξένων Γλωσσών (ΕΠΣ-ΞΓ)*, Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Dörnyei, Z. (2001). *Motivational Strategies in the Language Classroom*. Cambridge: Cambridge University Press.

Fried-Booth, D. (2002). *Project work* (2nd ed.). New York: Oxford University Press.

Κρίβας, Σ. (1999). *Παιδαγωγική Επιστήμη. Βασική Θεματική*. Αθήνα: Gutenberg.

Μικρόπουλος, Α. (2011). *Αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση. Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης. Βασικό επιμορφωτικό υλικό. Τόμος Α*. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών- Α φάση, Βασικό Επιμορφωτικό Υλικό, τόμος Β: Ειδικό Μέρος ΠΕ06 Αγγλικών, συντονιστής: Ν. Σηφάκης*. Αθήνα.

Παπαδοπούλου, Ε., & Κοτρίδης, Α. (2010). Θεωρητικό πλαίσιο εφαρμογής των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην εκπαιδευτική πρακτική. *Πρακτικά του 2ου Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου Ημαθίας*, σσ. 1509-1522, Βέροια και Νάουσα 23-25 Απριλίου 2010.

Πατερράκη, Ε. (2013). Ευρωπαϊκό διαδικτυακό μάθημα: "Η δημιουργική γραφή στο πρόγραμμα eTwinning - Creative writing in eTwinning, a hands-on experience". Στο Α. Λαδιάς, Α. Μικρόπουλος, Χ. Παναγιωτακόπουλος, Φ. Παρασκευά, Π. Πιντέλας, Π. Πολίτης, Σ. Ρετάλης, Δ. Σάμψων, Ν. Φαχαντίδης, Α. Χαλκίδης (επιμ.), *Πρακτικά Εργασιών 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου «Ένταξη των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία» της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης ΤΠΕ στην Εκπαίδευση (ΕΤΠΕ)*, Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Πειραιάς, 10-12 Μαΐου 2013.

Skehan, P. (1998). *A cognitive approach to language learning*. Oxford: Oxford University Press.